

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta:	Mgr. Jan Borunský
Téma práce:	Přístup k lékům v patentovém systému
Rozsah práce:	text 69 stran (celkem 82 stran)
Datum odevzdání práce:	Březen 2021

1. Aktuálnost (novost) tématu

Práce je zaměřena na vysoce aktuální problematiku přístupu k lékům v patentovém systému, což je problematika vyžadující dlouhodobou pozornost a nyní ještě v důsledku bezprecedentní covidové pandemie pozornost dokonce až akutního rázu. Zatímco v uplynulých dekadách byla otázka patentové ochrany farmaceutik spojena primárně s dostupností léčiv v rozvojových zemích (odtud také konkrétní agenda v rámci Rady pro TRIPS, týkající se nucených licencí apod.), nyní se „zjišťuje“, že jde o ožehavou otázku dotýkající se též vyspělé části světa včetně zemí EU. Koneckonců i autor práce poukazuje např. na nedávnou kauzu řešenou např. v Rumunsku. Dokonce i v médiích se nyní do popředí dostává problém, jak řešit dostupnost vakcín na covid – k tomu viz znovu probírané pro a proti výjimkám z patentové ochrany.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Zvolené téma nade vše pochybnost vykazuje náročnost v řadě ohledů, a to tím spíše, pokud autor pojal práci jako skutečně mnohovrstevnatou tematiku, kde bere v potaz skutečně široké pole rovin, a to netoliko právní. Autor nezbytně musí znát patentový systém jako takový, včetně jeho úskalí plynoucí z jeho monopolního charakteru a v něm „zabudované“ omezené, resp. kontrolované dostupnosti patentovaných léčiv a současně vnímat opačný problém vznikající z možného odnětí patentové ochrany např. na základě nucené licence – eventualitu, že farmaceutické společnosti nadále nebudou následně financovat vývoj a výzkum nových léčiv. Nutná je též věcná znalost problematiky i obchodní praxe (např. distribučních metod). S těmito výzvami a celým kontextem se autor dle názoru oponenta velmi obstojně vypořádal, jakkoliv i zde (jak už to u prací s širokým záběrem bývá), zůstává jistě poměrně velké množství dílčích otázek k hlubší analýze. To však není míněno jako výtka, nýbrž podnět k následnému zkoumání i mimo předkládané práce.

Jak bylo téma a jeho šíře popsány, je nepochybné, že autor musí ve značné míře obsáhnout opravdu úctyhodné penzum vstupních údajů a literatury, především pak cizojazyčných, což autor také činí – viz přehled literatury a zdrojů, resp. rozsáhlý poznámkový aparát.

3. Formální a systematické členění práce

Předkládaná práce má za cíl představit a analyzovat dané široké téma v celém svém kontextu, což se odráží v konkrétním členění práce. V patentověprávní rovině je věnována velká pozornost Dohodě TRIPS (kap.3) včetně tzv. post-TRIPS období, včetně precedentní Deklarace z Dohá (kap. 4). Přístup k lékům je založen na rozboru příslušné lidskoprávní roviny (kap. 2). Autor se v kap. 4 věnuje alternativním patentovým systémům (např. odměnovému systému) a vysoce aktuální je pak kap. 5 o současné pandemické situaci, kde autor uvádí řadu úvah de lege ferenda. Sledujeme-li cíle práce, a nikoliv úplnou analýzu jednotlivých právních otázek (např. nucené licence), pak lze jen stěží systematické a členění práce cokoli zásadního vytknout.

4. Vyjádření k práci, zda byl zamýšlený záměr rigorózní práce odpovídajícím způsobem zpracován

Majíc na paměti záměr a cíl autora (široce pojatá práce k dostupnosti léčiv v kontextu patentověprávní ochrany), byl zamýšlený záměr práce kvalitně zpracován a naplněn.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	naplněno
--------------------	----------

Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	naplněno
Logická stavba práce	Koresponduje širokému pojetí práce.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Spíše nadprůměrná (z cizojazyčných zejm. anglickojazyčné zdroje)
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Hloubka analýzy odpovídá struktuře práce a jejím cílům s tématem a širokému záběru práce
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	kvalitní
Jazyková a stylistická úroveň	Odpovídající

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Při obhajobě by se mohl autor blíže vyjádřit k otázkám možné aplikace nucených licencí (nebo jiných výjimek a omezení) na léčiva, resp. vakcinační léky týkajících se nemoci covid-19 v zemích EU, a to ve vazbě na současnou mezinárodní a evropskou úpravu – právní možnosti, výhody a úskalí.

V Praze dne 23.5.2021

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.
oponent